

Kvalitetspolicy

220301

Kvalitetspolicy

Statistiska centralbyråns kvalitetspolicy visar hur myndigheten efterlever de krav på kvalitet i verksamheten som följer av regelverk för myndigheter samt kvalitetsramverken för såväl europeisk statistik som lagen och förordningen om den officiella statistiken.

Inledning.....	2
Syfte	3
Kvalitet innebär ett arbetssätt för alla	3
Kvalitetsförklaring för SCB:s statistik.....	5

Inledning

SCB:s strategi lägger fast den långsiktiga riktningen för verksamheten och syftar till att nå visionen ”Vi ger samhället användbar statistik att lita på”. Visionen uttrycker SCB:s fokus på statistikens kvalitet där ibland vikten av relevans och tillförlitlighet. SCB:s verksamhet bedrivs med god efterlevnad av gällande regelverk¹. Det säkerställer att myndigheten fullgör sina uppgifter, uppnår sina mål samt uppfyller andra myndighetskrav.

Verksamheten styrs även till stor del av EU:s statistikförordning² som vidareutvecklas i Riktlinjer för europeisk statistik³. Dessa riktlinjer utgör hörnstenen i det gemensamma kvalitetsramverket för det europeiska statistiksystemet. SCB har tillsammans med statistikmyndigheterna i övriga EU-länder åtagit sig att följa detta ramverk. Riktlinjerna omfattar principer om den institutionella miljön, de statistiska processerna och de statistiska produkterna.

Sveriges officiella statistik regleras i lagen (2001:99) om den officiella statistiken (LOS) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken (FOS). I 3 a § LOS anges vilka kvalitetskriterier som ska tillämpas. SCB har därtill meddelat följande föreskrifter om bl.a. kvalitet (16 § FOS):

- SCB:s föreskrifter och allmänna råd om offentliggörande m.m. av officiell statistik (2002:16)
- SCB:s föreskrifter om kvalitet för officiell statistik (2016:17)
- SCB:s föreskrifter och allmänna råd om utvärdering av den officiella statistikens kvalitet (2021:26).

Som stöd för tillämpning av dessa regleringar finns SCB:s [kvalitetshandbok](#) och [utvärderingshandbok](#). Det nationella kvalitetsramverket kompletteras av riktlinjer som tagits fram inom Systemet för den officiella statistiken (SOS):

- Riktlinjer för vad som är officiell statistik
- Riktlinjer och rutiner för revideringar av statistikvärden
- Riktlinjer och stöd vid tillämpningen av 14 § statistikförordningen⁴.

Det framgår av det svenska kvalitetsramverket att kvalitet sätts i relation till statistikens ändamål som utgår från användarnas prioriterade behov. Det framgår också att förbättringsprocessen innebär ett cykliskt arbetssätt.

¹ I detta sammanhang kan Förordningen för intern styrning och kontroll (2007/603), Myndighetsförordning (2007:515) och i Förordning (2016:822) med SCB:s instruktion särskilt lyftas fram.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik

³ European Statistics Code of Practice (ES CoP)

⁴ Det framgår av 14 § statistikförordningen att individbaserad officiell statistik skall vara uppdelad efter kön om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Policyns syfte

Syftet med kvalitetspolicyen är att förklara hur SCB tillämpar ovanstående regelverk i sitt kvalitetsarbete. Ett kvalitetsarbete vars syfte är att ständigt förbättra statistikens kvalitet i förhållande till dess ändamål samt SCB:s verksamhet i övrigt. Ständiga förbättringar kan vara kvalitets- eller effektivitetshöjande. Alla på SCB, oavsett arbetsuppgifter, påverkar – direkt eller indirekt – statistikens kvalitet. Kvalitetsarbetet ses därför som en central och integrerad del i hela verksamheten, såväl i statistikproduktionsprocessen som i de administrativa stödprocesserna. Kvalitet är allas angelägenhet. Kvalitetspolicyen gäller all verksamhet oavsett finansieringsform.

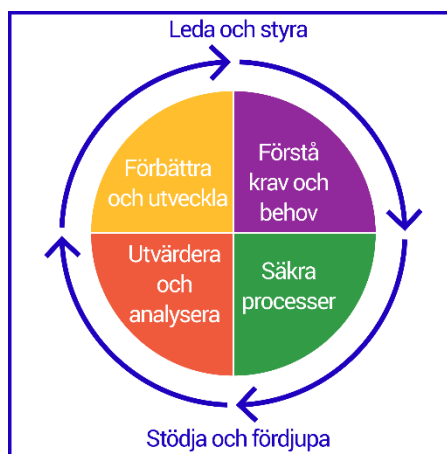
Kvalitetsarbetet innebär ett arbetsätt för alla

Att arbeta med ständiga förbättringar på SCB innebär ett cykliskt arbetsätt med följande komponenter:

1. Förstå krav och behov
2. Säkra processer
3. Utvärdera och analysera
4. Förbättra och utveckla

Förbättringsarbetet behöver rätt förutsättningar vad gäller att:

- Leda och styra
- Stödja och fördjupa

Figur. SCB:s kvalitetsarbete

Förstå krav och behov

Som utgångspunkt i allt arbete inom SCB, finns alltid en dialog med användare och uppdragsgivare för att fastställa de prioriterade krav och behov som leder till att statistik, data och andra tjänster är användbara. Specifikt för statistikproduktionen sker dialog med enskilda användare, i användarråd och i samband med användarstudier, för att på ett systematiskt sätt utveckla statistikens innehåll och kvalitet i övrigt.

Säkra processer

Våra processer är standardiserade, effektiva och säkra tack vare ökad digitalisering och automatisering. Processerna säkras genom lokala kvalitetsstöd. Stöden utformas beroende på typ av process. I statistikproduktionen utgår de lokala kvalitetsstöden från SCB:s statistikproduktionsstöd (SPS). SPS beskriver de gemensamma metoder, verktyg och arbetssätt som är styrande.

Utvärdera och analysera

Resultatet i alla processer utvärderas mot de fastställda kvalitetskrav och behov som ska tillgodoses. Varje process utvärderas och analyseras systematiskt och regelbundet för att ligga till grund för förbättringar och utvecklingsinsatser. Förslag på riskhantering och förbättringsåtgärder kan antingen tillämpas direkt på operativ nivå eller ingå i planering av förbättringar och utveckling på taktisk eller strategisk nivå.

Utvärdering av statistikens kvalitet görs i relation till statistikens ändamål och de fastställda kvalitetskraven. Utvärderingarna ger input till förbättringar och kan användas för att stärka dialogen med användare om deras behov.

Ett urval av statistikprodukter utvärderas av internationella experter i enlighet med utvärderingssystemet ASPIRE (A System for Product Improvement, Review and Evaluation). Statistikens tillförlitlighet utvärderas i förhållande till sex kriterier för att ge input till förbättringar⁵.

Förbättra och utveckla

Utifrån utvärderingar och analyser av resultat och processer beslutas om de prioriterade aktiviteter som SCB sedan genomför på operativ, taktisk eller strategisk nivå. Aktiviteterna består av förbättringsåtgärder som kan vara kvalitetshöjande i takt med förändrade krav och behov. De kan även syfta till att effektivisera verksamheten eller begränsa risker.

Leda och styra

SCB:s chefer är ansvariga för kvalitetsarbetet på respektive sektion, enhet och avdelning. I ansvaret ingår att följa upp effekter och resultat av planerade, beslutade och genomförda aktiviteter för att förbättra verksamheten.

Risker att inte fullgöra verksamhetens uppgifter, nå verksamhetens mål eller uppfylla andra krav på verksamheten identifieras på operativ, taktisk och strategisk nivå och hanteras i form av åtgärder i handlingsplaner och färdplaner.

På SCB är det övergripande ansvaret för kvalitetsarbetet samt förvaltning och vidareutveckling av kvalitetsramverket samlat organisatoriskt.

Stödja och fördjupa

Stöd för kvalitetsarbetet finns i form av riktlinjer, handböcker, anvisningar, verktyg och mallar på intranätet samt för statistikproduktionen i SPS.

Utbildningar och andra kompetensutvecklingsinsatser genomförs löpande för att utveckla och fördjupa kunskaper och förmågor.

⁵ A System for Product Improvement, Review and Evaluation, ASPIRE - a manual (SCB, 2021)

Kvalitetsstudier och andra utredningar görs också vid behov för att fördjupa förståelse och kunskaper, identifiera brister och bidra till förbättrade metoder, verktyg och arbetssätt.

SCB deltar i internationella samarbeten på olika nivåer för att utveckla och fördjupa kvalitetsarbetet. Genom samarbete tillvaratar vi erfarenheter och goda exempel från andra länder och delar med oss av våra erfarenheter.

SCB ger stöd i kvalitetsfrågor till andra statistikansvariga myndigheter genom att bidra till gemensamt utvecklingsarbete, anordna utbildningar och seminarier samt ge vägledning.

Kvalitetsförklaring för SCB:s statistik

SCB meddelar sitt kvalitetsåtagande genom en särskild kvalitetsförklaring som sammanfattar vad användare kan förvänta sig av SCB.

Kvaliteten i den statistik SCB ansvarar för ska vara anpassad efter dess ändamål. SCB åtar sig därför att⁶

1. föra en dialog med användarna av statistiken i syfte att förstå deras behov och hur statistiken används
2. formulera och precisera ändamålet utifrån de prioriterade behov som ska tillgodoses
3. utforma och genomföra statistikproduktionen med hänsyn till de kvalitetskrav som följer av ändamålet. Detta med avseende på
 - statistikens innehåll
 - tillförlitlighet
 - aktualitet och punktlighet
 - tillgänglighet och tydlighet
 - jämförbarhet och sammanvändbarhet
4. redovisa kvaliteten i statistiken vid dess offentliggörande
5. utvärdera statistikens kvalitet och, om nödvändigt, förbättra den med hänsyn till ändamålet och tillhörande kvalitetskrav
6. omformulera ändamålet i dialog med användarna om och när behoven förändras.

SCB väger alltid ändamål och kvalitetskrav mot gällande restriktioner såsom kostnader och uppgiftslämnarböroda. Hänsyn måste också tas till statistiksekretess och tillgång till data.

⁶ Kvalitetsförklaringen är en sammanfattning av huvuddragen i SCB:s föreskrifter om kvalitet.